

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1872, kl. 1 e. m..

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4,
öfver Herr Ola Anderssons motion N:o 38, om utarbetande af
fullständig förteckning öfver alla nu gällande lagar och för-
fattningar m. m.*

Motionären har på grunder, som af honom framstälts, föreslagit: dels utgifvandet af register öfver alla under året upphädda lagrum, författningar eller delar deraf; dels i sammanhang dermed att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета fullständig förteckning öfver alla inom lagens områden nu gällande lagar och författningar, samt uti nådig proposition densamma till Riksdagens pröfning framlägga.

Genom de årligen återkommande riksdagarne undergå våra lagar och författningar numera en ständig utveckling och förändring, som djupt ingriper i alla samhällsförhållanden. Som all lagskipning förutsätter hos samhällsmedlemmarne kännedom om de gällande lagstadgandena, är hos alla nationer nya lagars promulgerande eller offentliga kungörande antaget såsom hufvudvilkor för deras egenskap att vara gällande, hvilket äfven hos oss iakttages. Ingen eger sålunda rätt att förebära okunnighet såsom ursäkt för brott mot lagarne eller uraktlåtenhet att iakttaga och bevaka sin rätt, men det mer och mer utvecklade ekonomiska, industriella och politiska tillståndet har äfven skapat flera beröringspunkter, mera invecklade förhållanden i rättsligt hänseende, som äfven i samma mån fordrat lagstiftningens åtgärder. Derifrån behofvet af nya lagar och förändring af de gamla, så länge menskligheten fortgår i utveckling och civilisation. Det är sålunda svårt att säga när lagarne nått fullkomlighet, eller när tiden är inne för att med någon sannolikhet för längre tids bestånd göra sådana genomgripande lagarbeten, som t. ex. Code Napoleon eller 1734 års lag, men behofvet för allmänheten

är ständigt lika känbart att veta hvilka lagar äro gällande, hvilka lagar äro upphäfdä.

Vår svenska rättegångsordning, som förutsätter att i de lägre instanserna den rättsökande, vare sig käreande eller svarande, skall sjelf föra sin sak, ålägger personlig inställelse, ja, till och med i vissa fall förbjuder antagandet af rättegångsbiträde, fordrar sålunda större insigt i lagars kändedom och tolkning af den enskilde, än hvad som i många andra länder eger rum. Utskottet kan derföre ej annat än finna syftet i Herr O. Anderssons motion vara förtjent af Riksdagens uppmärksamhet, så mycket mera, som hvarje förflytande år, med sina fortgående lagförändringar, måste göra sammanfattandet af gällande författningar och afskiljandet af de upphäfdä allt mer och mer mödosamt, ja omöjligt. Man kan äfven svårligen neka, att så väl den rättsökande allmänheten som sjelfva domaremakten skulle vara väl betjente med en lag- och författningssamling, som med den största möjliga fullständighet innehölle allt hvad som i rättsligt hänseende vid ett visst tidskifte vore gällande, och hvilken samling sedan kompletterades med derefter tillkomna tillägg och förklaringar.

Hvad först beträffar det föreslagna årliga registret öfver de genom nya eller förändrade lagrum upphäfdä äldre sådana, har Utskottet trott sig finna, att ett utaf den auktoritet, som utgifver Kongl. Författningssamlingen, utgifvet sammandrag eller register, ändamålsenligare än förut uppgjort, skulle vara tillfyllestgörande, under förutsättande, att hvarje ny förordning i sin ingress tydligt angäfve, hvilka lagrum i motsvarande äldre författningar blifvit af den nya upphäfdä. Lagstiftaren måste nemligen i första hand och bäst veta, i hvilka speciella fall förändring eller upphäfvande af äldre författningar varit afsedd, om han äfven för säkerhets skull, emedan ingen på förhand kan förutse alla möjliga fall, måste bifoga den allmänt vedertagna termen: "att den nya lagen upphäfver hvad af äldre lag och särskilda författningar innehålles, stridande mot densamma." Såsom ett Riksdagen för ögonen ligande exempel kan man hänvisa på ingressen till Förslag till stadga angående allmänna underdomstolarne på landet.

Vid sådana författningar, som i sin helhet vid hvarje förändring kunna å nyo utgifvas, såsom Tjenstehjonsstadga, Bränvinsförordning, Stängselförordning, Kommunalförfattningar och dylika, förefaller det lämpligast, att hela författningen omredigeras, med iakttagande af gjorda förändringar.

Utskottet har insett, att svårigheter måste möta vid uppgörandet af förteckning å alla vid en viss tidpunkt gällande lagar och författningar. För att en sådan skulle erhålla egenskapen af lagligt vitsord, d. v. s. att alla deruti upptagna lagrum och författningar vore verkligt gällande, och alla de ej upptagna vore verkligt upphäfdä, måste den godkännas af Konung och Riksdag, sedan den först uppgjorts af t. ex. Lagbyrån eller särskildt tillsatt

komité och sedan af Högsta Domstolen granskats. Dessa svårigheter skulle visa sig såväl vid uppgörandet, för så vidt det skulle ske af någon komité eller Lagbyrån, hvilken sednare dels redan har viktigare föremål för sina arbeten, dels ännu ej är permanent, som vid granskningen, hvilken skulle ske af ej mindre än trenne korporationer, Högsta Domstolen, Stats-Rådet och Riksdagen. Det är emedlertid känt, att vi ega goda lagsamlingar, utgifna af enskilde, såsom Backmans, Arwidssons, Lundeqvists, och i likhet med andra registreringsarbeten tyckes äfven det ifrågavarande, bättre än utaf en komité, kunna utföras af en enskild dertill fullt qualificerad person, såvida han för ett sådant arbete, som fordrar mycken möda och sakkännedom, kunde påräkna full ersättning. Ett statsunderstöd i en eller annan form för ett sådant arbete till en enskild person kunde ej blifva så dyrt, som dess utförande af en dertill förordnad korporation, under det att samlingens brukbarhet och nytta för allmänheten sannolikt blefve densamma, i förening med billigt åtkomstpris.

Utskottet har emedlertid trott sig finna, att en blott förteckning, sådan som den af motionären föreslagits, på samma gång som den erbjöde likartade svårigheter vid utarbetandet, likväl vore af en vida mindre nytta för allmänheten än en fullständig Lag- och författningssamling, såsom t. ex. den Backmanska vid tidpunkten för dess avslutande. Med erkännande af syftet i motionen vågar Utskottet sålunda hemställa:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla

1:o) att Kongl. Maj:t täcktes förordna om utarbetande under offentlig tillsyn af en fullständig samling af alla nu gällande lagar och författningar; samt

2:o) att Kongl. Maj:t måtte lemna föreskrift derom, att register öfver alla under året upphäfdade och tillkomna lagrum och författningar i slutet af hvarje års författningssamling intages.

Stockholm den 16 Februari 1872.

På Utskottets vägnar:

G. AF SCHMIDT.
